

سلمان رشدی با دستگاہ نفس می کشد

تازه ترین گزارش از وضعیت نویسندہ کتاب آیات شیطانی

زیبا جلالی | سلمان رشدی، نویسنده کتاب آیات شیطانی جمعه شب در نیویورک در حالی که برای سخنرانی در سالن شتاکونا در نیویورک آماده می‌شد، توسط یک جوان امریکایی ۲۴ ساله هدف حمله با چاقو قرار گرفت. سلمان رشدی ۷۵ ساله ۳۴ سال پیش با نوشتن کتابی با عنوان «آیات شیطانی» که در آن به عقاید مسلمانان و پیامبر اسلام (ص) توهین شده بود، خشم مسلمانان جهان را برانگیخته بود. همان سال بنیانگذار انقلاب اسلامی، امام خمینی(ره) فتوای ارتداد این نویسنده هندی‌تبار مسلمان و تبعه بریتانیا را صادر کرد. فردی که روز جمعه به سلمان رشدی حمله کرد، ۱۰ سال بعد از انتشار کتاب جنجالی وی و فتوای قتل او توسط بنیانگذار جمهوری اسلامی متولد شده است. پلیس نیویورک گفته است که هنوز نمی‌تواند در مورد انگیزه‌های متهم این اقدام اظهارنظری کند. براساس گزارش‌ها، فردی که روز جمعه در نیویورک سلمان رشدی را هدف حمله قرار داد، هادی مطر اهل نیوجرسی امریکا معرفی شده است. این فرد قبلاً بلیت شرکت در همایشی که سلمان رشدی در آن سخنرانی می‌کرد تهیه کرده بود و در میان جمعیت حضور داشت، زمانی که یکی از برگزارکنندگان همایش در حال معرفی برنامه بود، این فرد روی صحنه می‌پرد و به سلمان رشدی که در حال آماده شدن برای سخنرانی بود حمله می‌کند. به گفته شاهدان عینی فرد مهاجم لباس سیاه به تن داشته و ماسکی سیاه روی صورتش کشیده بود، در طول نزدیک به ۲۰ ثانیه از زمانی که فرد مهاجم به سلمان رشدی می‌رسد تا زمانی که حاضران او را خلع سلاح می‌کنند چندین ضربه چاقو به رشدی وارد می‌کند. براساس گزارش‌ها ۱۰ تا ۱۵ ضربه چاقو از جمله به گردن سلمان رشدی باعث شده که مقدار زیادی خون از دست دهد. او بلافاصله توسط هلی‌کوپتر از محل سخنرانی به بیمارستان منتقل شد. اندرو وایل، مدیر برنامه‌های سلمان رشدی به رسانه‌ها گفته است که او زیر دستگاہ تنفس مصنوعی قرار دارد، احتمالاً یک

چشمش را از دست می‌دهد، اعصاب دستش قطع شده‌اند و به کبدش آسیب وارد شده است. به نوشته رویترز، سلمان رشدی چند هفته پیش از این اتفاق در گفت‌وگویی با نشریه استرن در آلمان گفته بود که بعد از مدت‌ها زندگی در خفا اکنون «زندگی نسبتاً نرمال» دارد. این گفت‌وگو که چند هفته پیش انجام شده است قرار بود در شماره سه‌شنبه نشریه استرن منتشر شود. سلمان رشدی که از سال ۲۰۰۰ به آمریکا مهاجرت کرده است، سال ۲۰۱۶ تابعیت آمریکا را دریافت کرد و در شهر نیویورک زندگی می‌کرد. برخلاف دوران زندگی در بریتانیا که این نویسنده عمدتاً در اختفا زندگی می‌کرد و در انظار عمومی ظاهر نمی‌شد، به نظر می‌رسد که در طول سالیان اخیر محافظت چندانی از سوی دولت آمریکا برای او انجام نمی‌شد. به نوشته رسانه‌ها روز جمعه یک نیروی پلیس ایالتی و یک معاون کلانتر محلی مسوول حفاظت از سلمان رشدی بودند.

قربانیان آیات سلمان رشدی

در طول دهه‌های گذشته علاوه بر کشته‌شدن دست‌کم ۴۵ مسلمان معترض به نشر این کتاب در کشورهای مختلف از جمله هندوستان و پاکستان، برخی مترجمان کتاب «آیات شیطانی» در کشورهای مختلف هدف حملات مسلمانان قرار گرفته‌اند که نشر این کتاب را توهین به عقاید خود می‌دانند. سال ۱۹۹۱ هیتوشی ایگاشی، مترجم ژاپنی کتاب یک سال و نیم بعد از انتشار این کتاب در ژاپن با ضربات چاقو توسط فردی ناشناس به قتل رسید و جسد او مدتی بعد از مرگ در دانشگاه سوکوبا پیدا شد؛ تا پانزده سال پس از این قتل که پرونده دچار مرور زمان شد، هیچ مظنونی در این خصوص بازداشت نشد. اتوره کاپریولو، مترجم کتاب به زبان ایتالیایی نیز سال ۱۹۹۱ در خانه‌اش با چاقو مورد حمله قرار گرفت و به شدت مجروح شد؛ وی می‌گوید فردی با او تماس گرفته و خود را از سفارت ایران در ایتالیا معرفی کرده است و از او می‌خواهد تا کتابی اسلامی را به زبان ایتالیایی ترجمه کند. به گفته کاپریولو بعد از آنکه این فرد به خانه او مراجعه و اندکی در مورد سلمان رشدی از او پرسوجو کرد، او را به شدت با چاقو مجروح می‌کند. سفارت ایران در ایتالیا همان زمان هرگونه ارتباط با این قضیه را رد کرده است؛ درخصوص این حمله فردی در ایتالیا متهم نشد. ۱۹۹۳ ویلیام نیگارد ناشر نروژی کتاب جلوی منزلش هدف سه گلوله قرار گرفت؛ به‌رغم شدت جراحات وارده نیگارد زنده ماند؛ ۲۵ سال بعد دستگاه قضایی نروژ، درست در آستانه منقضی شدن پرونده، افرادی را به ظن مشارکت در این حمله متهم کرد و سه سال بعد سال ۲۰۲۱ مشخص شد که این افراد یک تبعه لبنانی به نام خالد موسوی و یک دیپلمات پیشین بدون نام ایرانی هستند. خالد موسوی در گفت‌وگو با پایگاه

خبري ان آرکي نروژ اين اتهام را رد کرده است و سفارت ايران در نروژ هم اتهام وارد شده به يك ديپلمات ايراني که در زمان سوء قصد به جان نيگارد در نروژ خدمت مي کرد را رد کرده است. حمله ناکام مسلمانان خشمگين به هتلي در سيواس ترکيه که ميزبان عزيز نسين، مترجم کتاب به زبان ترکي بود، باعث کشته شدن ۳۷ نفر در آتش شد، هر چند عزيز نسين توانسته بود از دست مهاجمان بگريزد.

اتهام زنيها به ايران

مانند همه حملات مشابه در دهه هاي گذشته، اين حمله به سلمان رشدي هم بار ديگر از سوي برخي رسانه ها و کاربران شبکه هاي اجتماعي به ايران نسبت داده شده است. روزنامه تندروي نيويورک پست در گزارشي درخصوص اين حمله با اشاره به برخي اقدامات ادعائي در خاک امريکا، اين حمله را تلويحا به ايران نسبت داده است. اين رسانه امريکايي با تکرار ادعاهاي واهي ضدايراني مي نويسد: «اين حمله در پي تعدادي از نقشه هاي ترور برملا شده ايراني در خاک امريکا رخ مي دهد که شامل برنامه ريزي عليه جان بولتون، مشاور پيشين امنيت ملي و يك تلاش واضح عليه جان يك روزنامه نگار ايراني- امريکايي در بروکلين ميشد.» نيويورک پست در گزارشي ديگر مدعي شده است که هادي مطر، فرد مهاجم در شبکه هاي اجتماعي از سپاه پاسداران انقلاب اسلامي دفاع کرده است. نيويورک پست به نقل از «منابعي در ضابطين قضايي» نوشته است: «تحقيقات مقدماتي نشان مي دهد که مطر پست هايي در حمايت از ايران و سپاه پاسداران و در مجموع در حمايت از تشيع افراطي [!] منتشر کرده است.» شبکه خبري ان بي سي هم به نقل از فردي مطلع از روند تحقيقات اتهام هاي مشابهي را مطرح کرده است. ان بي سي مي نويسد که هادي مطر ۲۴ ساله در ايالت کاليفرنياي امريکا متولد شده است، اما به تازگي به نيوجرسي نقل مکان کرده است. اين رسانه امريکايي مدعي شده است هر چند هيچ شاهدي مبتني بر ارتباط مستقيم ميان اين فرد و سپاه پاسداران پيدا نشده است اما «او علايقي نسبت به اين سازمان» داشته است. با اين حال مقام هاي رسمي ايالات متحده امريکا اعلام کرده اند که انگيزه هاي اين فرد همچنان نامشخص است. سرگرد يوجين جي استانيسزوسکي از پليس ايالتي نيويورک به رسانه ها گفته است: «در حال حاضر هيچ شاهدي در مورد انگيزه اين فرد در دست نداريم.»

تقارن «عجيب» با احياي برجام

نسبت دادن اين حمله به ايران با واکنش يکي از مقام هاي منتسب به تيم مذاکره کننده هسته اي ايران مواجه شده است که وقوع اين حمله را همزمان با نزديک شدن به احياي برجام «عجيب» توصيف مي کرد. سيد محمد مرندي، استاد دانشگاه که برخي رسانه ها از او با عنوان مشاور

رسانه‌ای تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای ایران یاد می‌کنند در حساب کاربری خود در شبکه اجتماعی توئیتر نوشته است: «من برای نویسنده‌ای که نفرت و توهین بی‌پایانی را علیه اسلام و مسلمانان دامن زد قطره‌ای اشک نمی‌ریزم. بازیچه امپراتوری که خود را به عنوان یک رمان‌نویس پسااستعماری جا می‌زد. اما عجیب نیست که با نزدیک شدن به توافق احتمالی هسته‌ای، ایالات متحده آمریکا ادعاهایی در مورد هدف قرار دادن بولتون مطرح می‌کند و بعد این اتفاق رخ می‌دهد؟» عباس عبدی، تحلیلگر مسائل سیاسی هم در پیامی در شبکه اجتماعی توئیتر می‌نویسد: «اهل نظریه توطئه نیستم ولی تصادفی بودن همزمان خبر برنامه‌ریزی برای ترور بولتون و ترور سلمان رشدی، با نهای شدن گفت‌وگوهای احیای برجام برای من غیرقابل باور است.»

م: : 1401 23